

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

BARCELONA, 10 DE NOVEMBRE DE 1911

NÚM. 1715 ————— ANY XXXIII

PERIODIC HUMORISTIC ILUSTRAT

10 centims ————— Atrassats: 20

SESSIÓ DE VENTRILOQUIA

L'ESQUELLA:—De vostès tres ¿qui'ls sembla que guanyarà?
EL BOBY (negrito):—Ja t'ho diré... 'M sembla que perdran tots!

MUNICIPALESCA

Falten no més unes hores perquè, passat el natural tragi d'aquets darrers dies, apagada la febrosa inquietut que tot període electoral comporta, fassi la ciutat sentir la seva veu expressant lleialment, ab complerta franquesa, quin es el seu, sentir y quins tenen d'esser els conciutadans nostres que, obeint la voluntat del cos electoral, passin, a primer d'any, a caminar pels intrincats y compromesos viaranys de la municipalitat.

La nostra opinió, en lo que a l'administració municipal fa referencia, es prou coneguda pera que de nou ens entretinguem ara en exposarla. Els defectes de l'actual gestió regidoresca, les seves debilitats, els seus abusos y els seus escandols els tenen els nostres llegidors massa vius en la seva memoria. Els vicis de tota mena que corsequen y empobreixen la ciutat, han sigut flagellats per nosaltres ab una persistencia y un patriotisme gens en consonancia ab el resultat fins avui ab les nostres campanyes obtingut.

La circumstancia de sortir setmanalment, el fet de fer sentir la nostra veu sols de vuit en vuit dies, motiva el que sovint les materies s'agombolin, circumstancia que'ns porta, en primer terme, a tractar lleugerament determinats assumptes que requereixen, per la seva importancia, més detinguda atenció, quan no ens obliga a renunciar a ocuparnos d'altres, malgrat el nostre bon desitg de no deixarne passar cap per alt.

Per lo que de l'actual desgavell municipal hem anat apuntant, per lo que una part de la premsa diaria n'ha vingut dient un dia y altre, tant com per lo que de viva veu s'ha corregut, creiem nosaltres que no hi haurà, a hores d'ara, qui no s'hagi format cabal concepte de quins són els principals defectes que minen el cos municipal, aixís com de la significació y alta transcendencia d'aquestes eleccions.

Que en el moment d'anar a votar tinga el bon barceloni ben presents una cosa y altra, y que, posada la seva mira en l'interès y l'estimació de Barcelona, voti lliurement, sense obeir a trabes ni influencias de cap mena ni a altres dictats que no siguin els de la seva conciencia. Que al depositar en mans del president de la mesa la seva papeleta ho fassi com home gelós de l'esplendor y la vida de la urbs dels seus amors, segur de que aquest y cap més altre es el camí a seguir per quants a l'hora d'anar a votar desitgin no equivocar-se.

Als candidats que la sort fassi sortir victoriosos, poques paraules en aquet moment, tota vegada que temps y espai hi haurà de sobres pera parlarlos llargament ab aquella calma y suprema serenitat tan convenients en certa mena de converses, per regla general poc agradables.

Que procurin, en el seu pas per cà la Ciutat, conduirse al revés, en tot, de com s'han portat els homes dels quals van a ocupar els llocs.

Barcelona els ne sabrà grat, y ens trobarem, al terminar el seu manament, ab que ningú haurà perdut en la partida.

JUST

Un de tants

I

MOLT ABANS DE LES ELECCIONS

—¿Jo regidor?... Ja farà bon sol el dia que jo deixi enredarme ab aquets líos.

Això es bo pels vanitosos, pels desocupats, pels que no saben en què entretenirse y busquen en la comedia municipal una manera de farolejar y passar el temps.

Però ¿jo?... Tinc massa feina a casa meva, pera poderme anar a cuidar de la dels altres.

Y total ¿per què?... Perquè després tothom te bescanti, y digui que llepes de Consums o d'Empedrats, y la premsa's fiqui ab tu, y els periodics ilustrats te posin en caricatura y't pintin ab un cap molt gros y unes cames molt curtes...

Perquè aquí, ja se sab: per clara y transparent que sigui la teva gestió municipal; per cuidado que posis en ser y en semblar honrat, de la mala llengua de la gent no hi ha manera d'escaparse'n.

Els més comeditos y benevols, diran, parlant de tu:

—No; de saberse, no se li sab res; però, vaja, hi ha tants modos de sucra sense que ningú vegi la xicra!...

—Desenganyeuvos—diran altres:—Quan ell ha votat la compra dels terrenos tals o l'aument de les subvencions quals, per alguna cosa ho deurà haver fet...

Altres, en fi, segant d'un sol cop de dalla totes les espigues del consistori, diran ab la major tranquilitat:

—¿Fulano?... ¡Je je!... ¡Com tots, com tots!...

Y sabent això, coneixent l'ambient que aquí's repira, ¿aniria jo a cometre la torpesa de ficarme en aquet sarau?...

A no ser que'm tornés ximple!...

II

EN VIGILIES DE LA BATALLA

—No he pogut més!... Tant m'han dit, tant m'han pregat, que no he tingut més remei que deixarne incloure en la candidatura.

Per xò, jo ja ho veig, els amics tenen raó.

Si els homes decents ens quedem a casa; si tots sistemàticament ens neguem a anar al Municipi, ¿ab quin dret, demà, ens queixarem de que quatre bretols, apoderats del Ajuntament per la nostra dessidia, fassin allà *mangas y capirotos* y arruïnin la ciutat ab les seves combinacions y les seves disbauxes?...

Això sí; ben clar els ho he dit:

—¿Vosaltres us empenyeu en que jo sigui regidor?

—Sí!—m'han contestat.

—Doncs be; més que en ares de l'unió del partit, en obsequi als interessos de la ciutat, faré el sacrifici d'acceptar l'investidura ab que voleu honrarme; però, per endavant us adverteixo que, una volta sigui jo a la Casa Gran, no espe-reu trobar en mi l'amic complascent, disposat a concedir privilegis y a tapar abusos, sinó el magistrat popular, sever y incorruptible que, ab la llei a la mà, aplicarà a tothom y a tot arreu els seus preceptes, costi lo que costi y caigui qui caigui.—

Y els ha agradat, aquesta petita arenga.

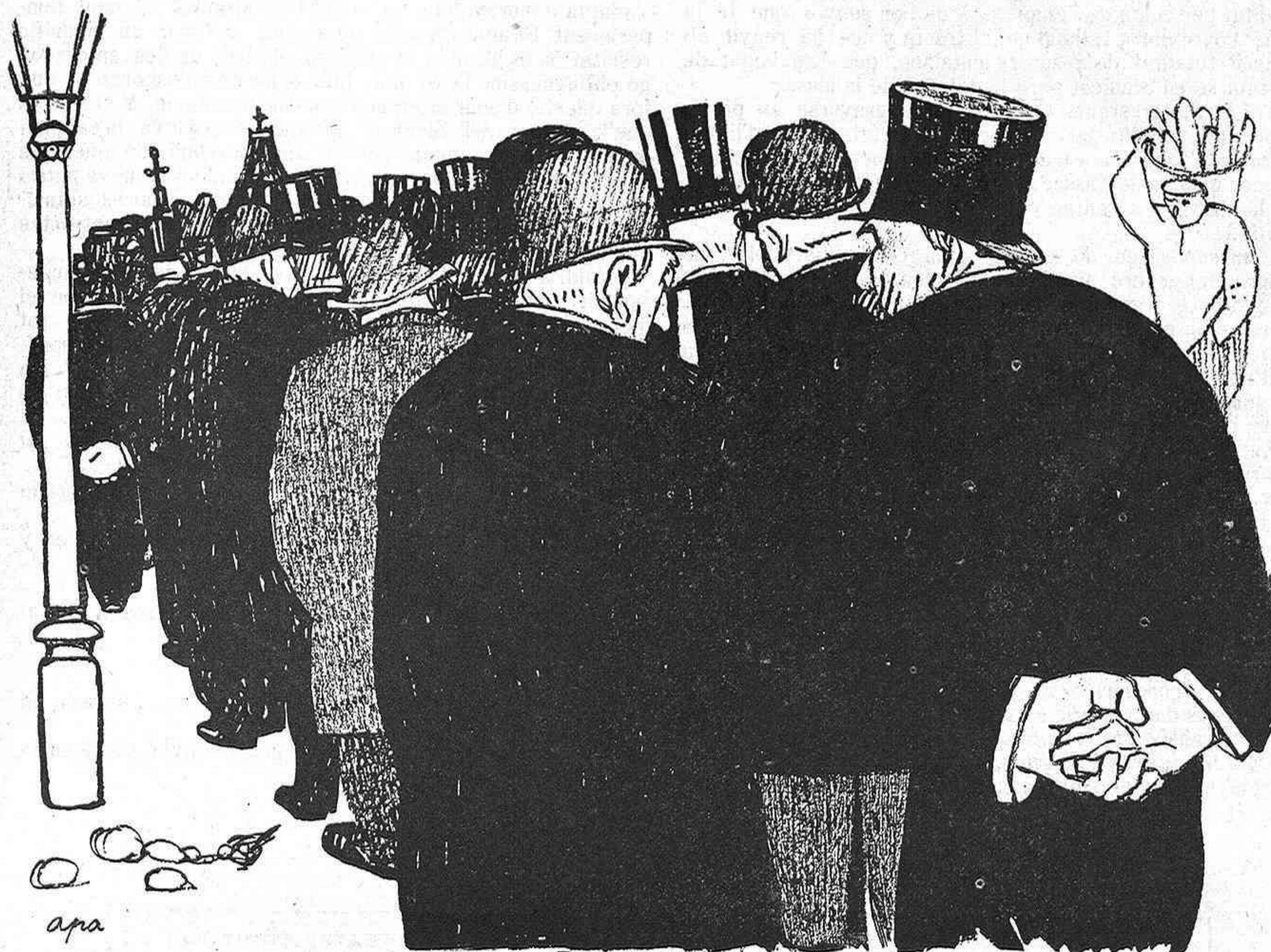
Es clar!... Com que tothom està plenament convenut de que, si aquí's vol fer alguna cosa de profit, aquesta es la única manera de conseguirho!...

III

EL CANDIDAT VICTORIÓS

—Gracies, amics, gracies!... La fetxa d'aquet grandiósi triomf senyalarà en l'història de la nostra administració municipal el comens d'una nova era.

Y ara, amics, prou discursos, y a treballar de fort y de

«SIGUIENDO AL MUERTO»

—Pobre' Gatuelles!... Cregui que'm va sorprendre la nova de la seva mort!
—A mi gens. Com que, quan m'ho varen fer saber, ja feia tres hores que ho havia legít en els diaris!...

ferm, que la tasca que al Ajuntament m'espera es llarga, difícil y abrumadora.

Ja n'heu sentit massa de paraules boniques: lo que ara us convé són obres, actes, fets; mans que treballin ab dalit y eficacia, no llengües que enraonin ab encisadora eloqüencia.

Necessitem escoles amples y clares, necessitem aigua pura y abundant, necessitem higiene, necessitem jardins, necessitem administració, necessitem ordre...

Y com que tots me coneixeu, no cal que us digui més. ¿Lo que necessitem es això?... Doncs això es lo que ben aviat anem a tenir.

IV

TRES MESOS DESPRÉS

—No sé en què dimoni pensa aquest Ajuntament. Fa ja una pila de setmanes que estem constituits, y encara no ha surgit cap iniciativa.

¿Còm s'explica tanta passivitat?...

¿Per què no fem un viatge a Madrid?

¿Quin dia comensem a celebrar banquets?...

MATIAS BONAFÉ

¿Una carta de la Xirgu?

Se'ns ha facilitat copia d'una *sucosa* carta que s'atribueix a la nostra genial actriu Marguerida Xirgu. No responem de la seva autenticitat, però, com sia que en aquet món hi ha coses versemblables que enclouen tanta o més veritat que les coses verdaderes, per això havem tingut interès en reproduir el document en les nostres columnes:

«Barcelona, 2 de Novembre de 1911.

Sra. D.ª Mimi Auguglia.

Buenos Aires.

Amiga y mestra:

Me demaneu noves de la meva vida?... Voleu saber quelcom dels meus progressos artístics?... Comenso, estimada Auguglia, per remerciarvos l'interès que per mi us preneu desde terres americanes, ont tinc entès que us surt el negoci *á pedir de boca*. (Ja soc an el castellà!... No hi ha remei: després dels *Tenorios*, la llengua se me n'hi va que no me n'adono.)

Doncs haveu de saber que, un cop terminat el meu deliciós estiu a Breda, obligada per escriptura, vareig entrar de nou al «Principal» de Barcelona, teatre avui des-

acreditat per culpa de l'empresari, un bon senyor que té la gracia d'agraviar a tothom qui el tracta y que ha renyit ab la quasi totalitat dels autors catalans, que han hagut de constituirse en Sindicat pera la defensa de la classe.

Tot això, darrerament, ha vingut a agravarse en perjudici nostre, vui dir dels artistes, ab el fet insolit d'haver contractat l'Empresa a una estrella de gènere infim que dintre pocs dies ha de passar a ser la meva rival, una tal *Goya*, que ha de venir a cantar couplets andalusos jen el Teatre Català!...

Com suposareu, no es que a mi, com a particular, me desagradi el gènere sicalíptic, no; admiro a les coupletistes espanyoles y franceses quan són artistes de debò; però... ¡podeu comptar ab quina simpatia havem de contemplar els artistes com una senyora de cafè-concert sab omplir cada nit el nostre teatre, mentres nosaltres, ab tot el nostre reconegut valer y ab obres traduïdes d'afamats dramaturgs, no logrem portarhi quatre gats!

Ademés, ¿no es un absurde dels grossos, no es altament irrisori això de que's donguin quaranta duros cada nit a una *Goya*, per cantar durant deu minuts mitja dotzena de cansonetes lleugeres, y que jo, ab tot el meu treball de filigrana y de bastaix, no'n pugui arribar a guanyar més que sis y mitg per funció?... Quaranta duros!... Com si a mi no me'ls oferissin també quaranta, y cinquanta, y cent cada nit, si volgués abandonar-me al gènere de la *Goya*; però vos, volguda *Mimí*, ja'm coneixeu de sobres y sabeu que la meva dignitat artística no'm permet descendir a tals *altures*, com diu el meu empresari.

Els meus darrers grans exits els he obtingut ab *La verge boja* y ab *La Barcelonina*, y ara espero obtindre'n un altre ab *Montanyes blanques*, un drama de gran intensitat, la protagonista del qual, una especie de *Figlia di Jorio*,

s'adapta a meravella a les meves facultats y al meu temperament. Si aquesta obra no arribés a donar un magnific resultat; si ni jo, ni el decorat, ni el «ball de les antorxes» no obtinguessim l'exit que tots esperem, aleshores si que fora qüestió d'anàr-nosen abans no'ns en treguin. Y si no fos que'ls autors del Sindicat de que us parlava m'estimen molt, y crec que, guiats per la sincera admiració que tots ells me professen, no permetran que abandoni la meva patria abans d'hora,estic segura de que, a no trigar gaires setmanes, me veuria obligada a acceptar alguna de les contractes que fins ara m'he sentit orgullosa en rebutjar.

Voldria tenir la vostra forza muscular, el vostre temperament sicilià, el vostre geni selvatge,—y perdoneume el mot en gracia a la devoció que us tinc—voldria tenir tot això pera ferho sentir ara damunt d'aquest insensat empresari que ab les seves tossuderies y ridiculeses tira per terra el nostre teatre y s'està guanyant el menyspreu de tots els catalans.

No m'allargo més perquè a les dues haig d'ensajar *La Marquesa de Steffanolis*, y ja són tres quarts tocats.

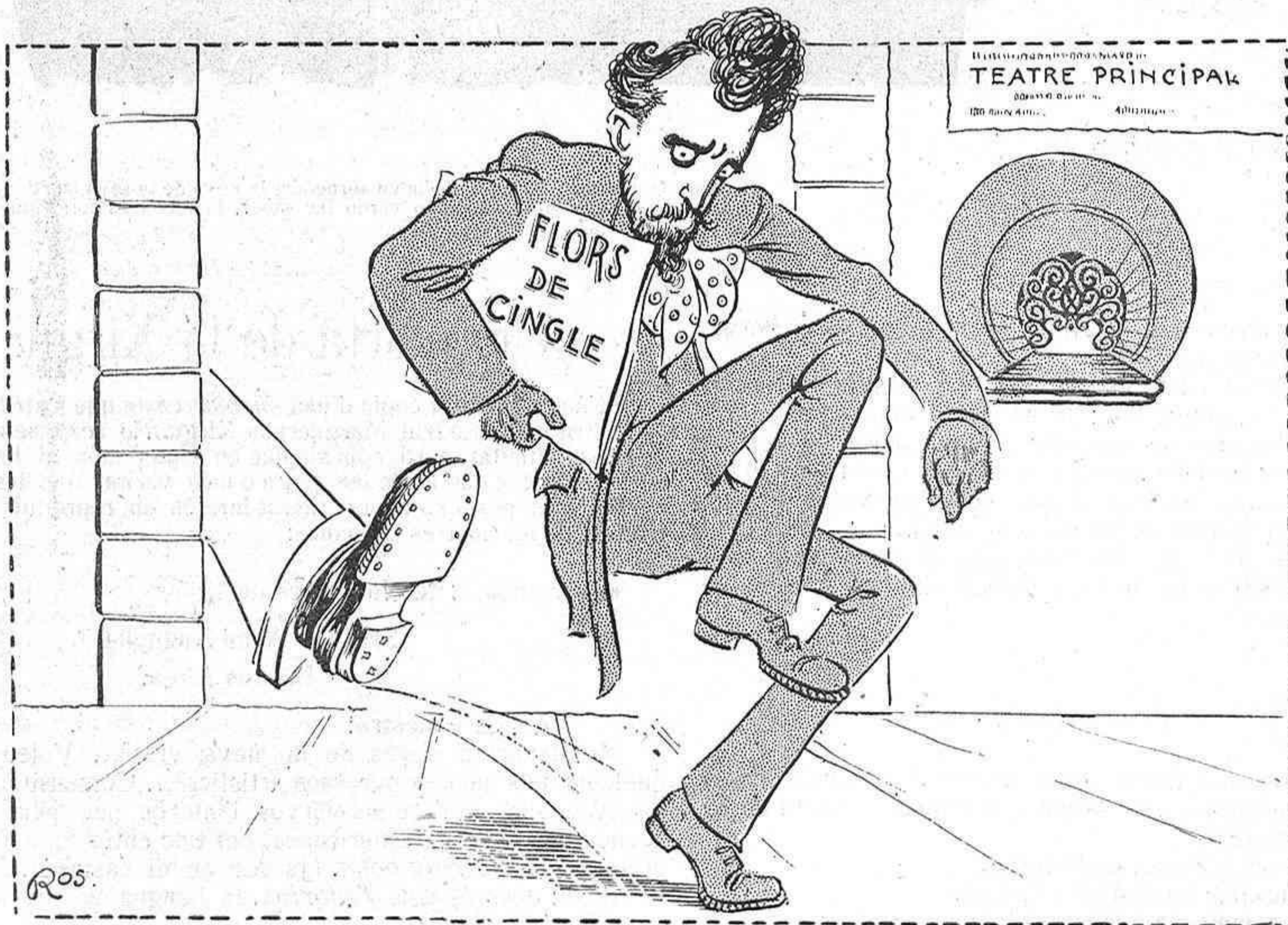
En Pepito, bo. L'Ortin, encara millor y prosperant cada dia més. Molts records de l'amic Vilaregut.

Rebeu a cada galta un petó de vostra amiga de cor y humil deixebla.

MARGUERIDA XIRGU

P. D.—Respecte an allò que'm pregunteu..., encara no hi ha novetat.

No més li faltaria aquesta an el pobre senyor empresari!»

COSES DEL PLA DE LES COMEDIES

Com se tracta als uns...

Couplets locals

Música de *Ven y ven y ven...*, que canta la cèlebre coupletista Raquel Meller.

En Lerroux tractà an els seus
de bandolers y gitanos;
que tal deurà sè aquet sastre,
pubilla,
que tan be coneix el panyo.

Ben y ben y ben,
ben honrats convé que siguin
els homes que tenen ganés,
pubilla,
d'entrar en el municipi.

S'apropen les eleccions
y els candidats ja's preparen;
els uns s'esmolen les ungles,
pubilla,
y altres obren les butxaques.
Ben y ben y ben..., etc.

Deia un senyor regidor
dels que aviat tenen d'anarse'n:
—Ja es cert que en les coses bones,
pubilla,
quan s'hi troba el gust s'acaben.
Ben y ben y ben..., etc.

Un dematí vaig anar
a ferme treure la cèdula
y fins al cap de vuit hores,
pubilla,

no me la van poder treure.
Ben y ben y ben..., etc.

El marquès de Marianao
per cèdules no's capfica;
està empadronat a fòra,
pubilla,
y aixís la té més petita.
Ben y ben y ben..., etc.

A casa de la ciutat
un municipal plorava
mentres estaven rient,
pubilla,
els pantalons que portava.
Ben y ben y ben..., etc.

La gran banda madrilenya,
un gran exit aquí's guanya,
si en el Palau de la Música,
pubilla,
toca *El niño de la madre*.
Ben y ben y ben..., etc.

J. STARAMSA

El dret de no esser regidor

Permètinme, senyors, que avui defensi, desde aquestes planes, el dret que, al meu entendre, tenen els ciutadans a no esser regidors. Pera mi aquet dret es, no ja un dret com

y com se tracta als altres.

qualsevol altre, sinó un dret individual dels més inviolables, imprescriptibles y inalienables.

No soc partidari de fer obligatoria la regidoria. En primer lloc cal tenir en compte que, pera esser regidor, com pera esser militar, o metge, o enginyer, se necessiten condicions essencials. Y sobre tot en els temps que corren. Podriem dir que un ciutadà ha de reunir tantes o més condicions pera esser regidor que pera esser militar. Pera esser un bon militar, com pera esser un bon regidor, s'ha d'esser valent. Y la valentia es una cosa que no té tothom, y que, la veritat, es dificilment exigible.

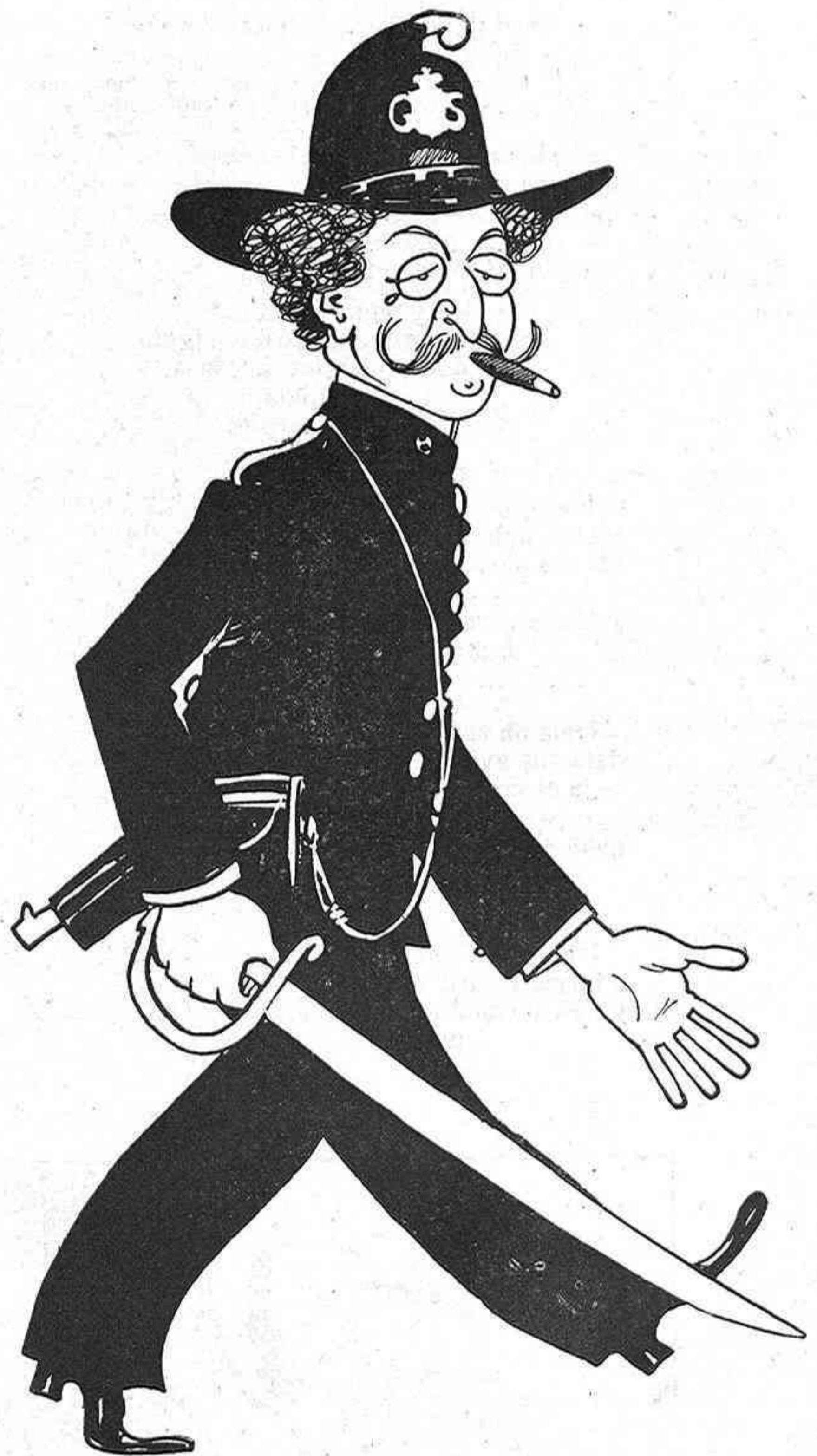
Vegem el cas de Barcelona. El regidor barceloní entra a Cà la Ciutat com en un camp de batalla. Les actuals lluites polítiques de la ciutat encenen en el Consistori totes les passions, tots els odis y totes les ires. Encara que'ls escandols no figurin oficialment a l'ordre del dia de les sessions, en realitat hi són sempre. Allí els representants de la ciutat criden, esvaloten, s'insulten, y fins devegades se peguen. Pera tot això són indispensables, entre altres coses, pulmons y punys. Qui no'ls té, s'ha de resignar a deixarse dir qualsevol mala paraula y a permetre que li posin la mà al damunt. ¿Pot demanarse an aquell qui's troba en aquet cas, que's presti a servir de ninot de pim-pam-pum?

* * *

Oh, y després de les condicions físiques, venen les condicions morals que un home ha de reunir! El carrec de regidor ha caigut molt per terra, a Barcelona especialment. S'havia aixecat d'ensà que van esser escombrats de l'Ajuntament els caciquistes. Però la dominació lerrouxiista d'aquets darrers anys l'ha tornat a fer caure avall. Es clar que, en mitg de les immoralitats lerrouxiistes, han conservat la seva dignitat y la seva honra els regidors de les minories. Però això no priva que'l nivell colectiu del carrec, que'l prestigi general del mateix, hagi baixat. Per lo tant, acceptar el carrec de regidor, avui per avui, representa un gros sacrifici pera un ciutadà honrat. Se dirà que la convicció de la propia honradesa ha de bastar pera afrontar les malediccions, les sospites y les calumnies. Mes, es lo que deiem abans: pera això cal esser valent, tenir una valentia moral que no té tothom.

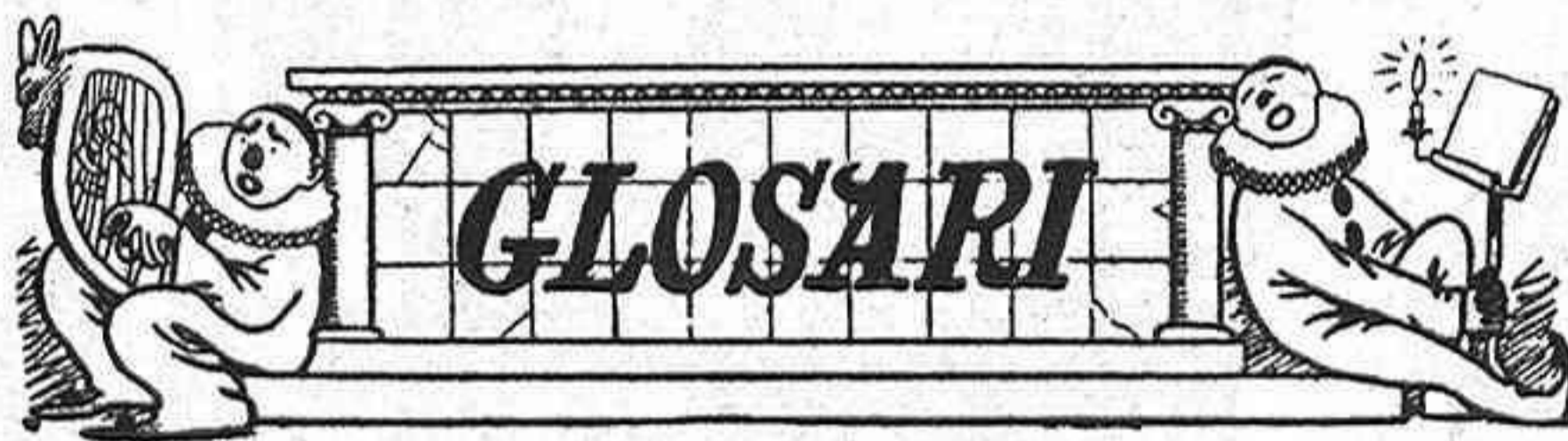
Senyors: no ens empenyem en fer regidors per forsa. El meu franc parer es que la regidoria y el servei militar han d'esser voluntaris.

WIFRED

EN FIGA, POLISSON

—Acostumat a cobrar de tot arreu, molt serà que fent de policia no llepi també alguna cosa.

HEGEMONIA

En aquestes planures de la Manxa (ont se troba el glosador), en el revolt d'un camí d'aquets deserts que no van enlloc, damunt l'esquena d'una montanya, al mitg d'un camp, com apedassat per l'arada, encara de lluny en lluny se veu la trista y blanca silueta d'un d'aquells molins llegendaris, que recorden el trist caminant, el de la Trista Figura.

Se'n veuen pocs y desmantelats; les ales cauen com terrenyines; la roba, com bocins de vela que una tempesta ha trossejat; la teulada s'enfonsa, la torre's torsa, y la mola jeu en un recó, encallada per sempre més. El seu temps ha passat. Són morts! La maquinaria moderna els ha clavats la puntilla. L'electricitat s'ha fet forsa, y,

en lloc de les torres blanques movent els brassos al vent y fantasiant a vela extesa, se veuen cases ab fil-ferros que també fan anar la mola, si no ab tanta fantasia, ab més aplom pera esclafar el blat que ha de ser el nostre pa de cada dia.

Doncs be: en un d'aquets molins, en terra tan castellana, tan manrega, tan castissa, hi havem trobat un català que hi està fent de moliner, y un moliner de la nostra terra posat en aquestes planures, tan lluny dels camins naturals que duen a l'emigració, ens ha fet molta més estranyesa que trobarlo al Congo o a la Pampa!

«Hegemonia,— diras tu— hegemonia de Catalunya, que va entrant al cor d'Espanya. Això es l'ànima catalana que's va extenent per tot arreu. Es el nostre poble que avensa y du l'esperit català de treball y economia a les terres més apartades: Espanya's catalanisa...» Però espera't un xic y no t'exaltis, que després del pare vindrà el fill..., y el fill d'aquet català, que du l'industria al cor de la Manxa, que romp les ales dels molins, que

fa farina progressiva, sabs què li ha sortit, el fill? Rumia un ric. Li ha sortit... torero!

El pare m'ho deia, resignat:

—Jo no he anat mai als toros,—me deia.—No he vist cap corrida ni sé lo que es! Sempre he estat moliner, y treballant... y anant vivint vaig venir a parar an aquesta Manxa. Jo hauria volgut que'l meu noi fos moliner, lo mateix que'l seu pare, y el seu avi, y tots els de casa..., però cada terra fa sa guerra, y aquí's pensa... d'altra manera. El vaig enviar a estudiar, y els quartos que li donava pera aprendre de dibuix els va esmersar en aprendre el toreo. Un dia, en una becerrada (ja veu, ja sé dir becerrada), me'l van portar a coll els seus amics, perquè diu que ho va fer molt be, y perquè va estar molt valent. De valent ho es, y això es lo que temo, que, per punt y per amor propi, un dia me'l duguin... no vull pensarhi.

—Y vostè ho permet?—li vaig dir.

—Si fos a casa no ho permetria, però aquí, els amics, els companys, fins els veïns, tothom li ajuda. L'arcalde m'ha felicitat, els pares me tenen enveja, me'l conviden arreu, l'afalaguen, y el viuré molt temps en un lloc fa que lo que semblava un absurde que mai ens pogués succeir arribi a semblar una gran cosa.—

L'hegemonia,—pobreta!—l'hegemonia que havem trobat per tot aont havem vist catalans. Els que emigren, prou pensen en casa, y duen l'esperit de casa y tenen el record de casa, però els fills... doneulos per perduts y esborreulos de la llista. A l'Argentina's fan gauchos; a Cuba..., negres; al nord..., yankis; a París..., nacionalistes, y a la Manxa, toreros!

Y olé ya l'hegemonia!

XARAU

PROSES BÀRBARES, per Prudenci Bertrana.—Heusaquí un llibre que acaba d'obtenir un exit gros ben merescut. Ens guardarem aquí d'extendre'ns en consideracions crítiques, perquè en altra secció del periodíc ho ferem no fa gaires setmanes. Coneguda de sobres es la personalitat literaria d'en Bertrana pera que haguem de cridar l'alerta als que's preocupen de les lletres de casa. Les planes del darrer llibre del valent escriptor gironí són un clam viril a favor del ruralisme que paladejaran els ciutadans ab veritable delectació. El tomo està molt ben presentat, además, y es molt barato. Cal doncs fer avinent als adormits que, si no cuiten a adquirirlo, no'n trobaran aviat en les llibreries, perquè s'està agotant l'edició.

La Teta gallinaire.—Quadro de costums catalanes en un acte, original, en vers, per Francisco Camprodon. Es la tercera edició y ha sigut editada per la «Biblioteca Popular Teatral».

Tractat de Teoria de la Música, per M. Davalillo.—Els solids coneixements musicals y les dots especialíssimes que posseix la professora Davalillo basten pera donar el credit suficient an aquet mètode practíc y senzillíssim.

Mercedes.—Es la primera part d'una novela verídica dels nostres dies, titulada Camino de las estrellas, original d'Enric Sánchez Torres. Són bastant interessants aquestes aventures, ordinaries y extraordinaries, escrites en un llenguatge facil.

Notícies de l'altre món. Monoleg, per Enric Bonet.—Obreta de circumstancies, propia pera ser representada en la diada dels Morts. Com a monoleg sense pretensions no hi ha res a dir. Està escrit ab desenfado y empedrat de xistos. No s'exigeix gran cosa més en aquet gènere d'obretes, pel qual demostra especials disposicions el senyor Bonet.

La Energía Eléctrica.—Revista d'Electricitat ilustrada que's publica quinzenalment a Madrid.

La afirmación de la personalidad colectiva como base de la pedagogía social.—Conferencia donada ab general aplauso en l'Ateneu Igualadí de la Clase Obrera el dia 24 d'Agost.

La Vella de París.—Cansó popular catalana, acompanyada de la música pera piano. Forma en la colecció «Cansoner Català» ab el número 90.

Boletín del Museo Social.—Havem rebut el número 9 de l'any II, corresponent al mes de Juny. Publica interessants treballs.

Credo Naturalista.—Revista dedicada a la defensa y divulgació de la doctrina naturalista.

Boletín de la Sociedad Astronómica de Barcelona.—Hem rebut el número 13 d'aquesta interessant revista, que correspon al passat mes d'Octubre. Además de les notícies astronòmiques y meteorològiques de costum, figuren en aquet número un dibuix de la conjunció Mart y Saturn, observada per en Salvador Raurich, y una làmina apart, representant dos aspectes del cometa de Brooks, fotografiats per en Josep Subiranas.

SEPT SCIENCIES

Bell encís

A l'encís meravellós
de vostra ardenta mirada,
bella dama desitjada,
s'alegra mon cor joiós.

Jo no sé si sereu vos
una dama enamorada;
jo sols sé que, extasiada,
y en estat ben concirós,

ha quedat l'ànima mia...
Jo sols sé que cada dia
si m'esgardeu un instant,

l'amor que desconeixia
se m'interna, bella aimia,
cor endins, sempre furgant.

GIOVANNI

Trieu y remeneu

Per respecte a l'actualitat política, y sols a titul d'informació gràfica, hem cregut d'interès donar en el present número les autèntiques fesomies de tots els candidats oficials a regidors, proclamats pels tres nuclis que a Barcelona's reparteixen les cireres, a saber: Esquerra, dretes y lerrouxisme.

Diem de tots els candidats y diem malament, ja que un de dits senyors, presentat per en Lerroux, don Josep Tarrés Boada, s'ha obstinat en no facilitarnos el seu retrat, alegant que ell no es lerrouxista, ni radical, ni res, y protestant de que l'hagin posat en candidatura; y en quant als dels senyors don Casimir Fabra y don Angel Muñoz, tampoc els podem donar, perquè «no han sido habidos».

Tots ens coneixem prou pera saber quins són els nostres. Al discret llegidor, doncs, sobre tot si es ciutadà barceloní y elector, es inutil anarli a senyalar quins seran els bons, els mediocres y els dolents (que de tot hi deurà haver en la vinya de... aquets senyors).

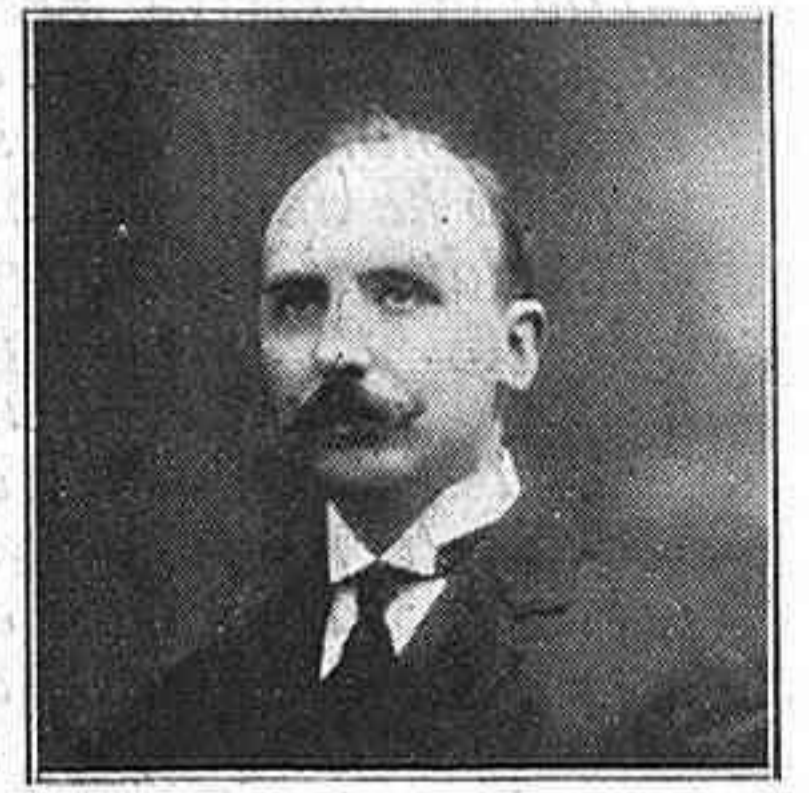
Nosaltres no fem sinó llensar la seva cara als quatre vents.

Aixis, després, si's troben enganyats, no podran donar l'excusa de que no'ls coneixien ni de vista.

ELECCIONS MUNICIPALS
—
CANDIDATS
DE L'UNIÓ F. N. R.

Francisco Alaman Carvi, advocat
DISTRICTE I

Josep Quer, industrial
DISTRICTE II

Joan Vidal y Valls, advocat
DISTRICTE III

Josep O. Martorell, propietari
DISTRICTE IV

Enric Mi.lán, comerciant
DISTRICTE V

Baldomer Tona, advocat
DISTRICTE V

Antoni Serra Fornells, industrial
DISTRICTE VI

Josep Maria Mallafré, comerciant
DISTRICTE VI

Josep Millet, comerciant exportador
DISTRICTE VI

Josep Carcereny, industrial
DISTRICTE VII

Ramon Manau, comerciant
DISTRICTE VII

Eduard Batalla, comerciant
DISTRICTE VII

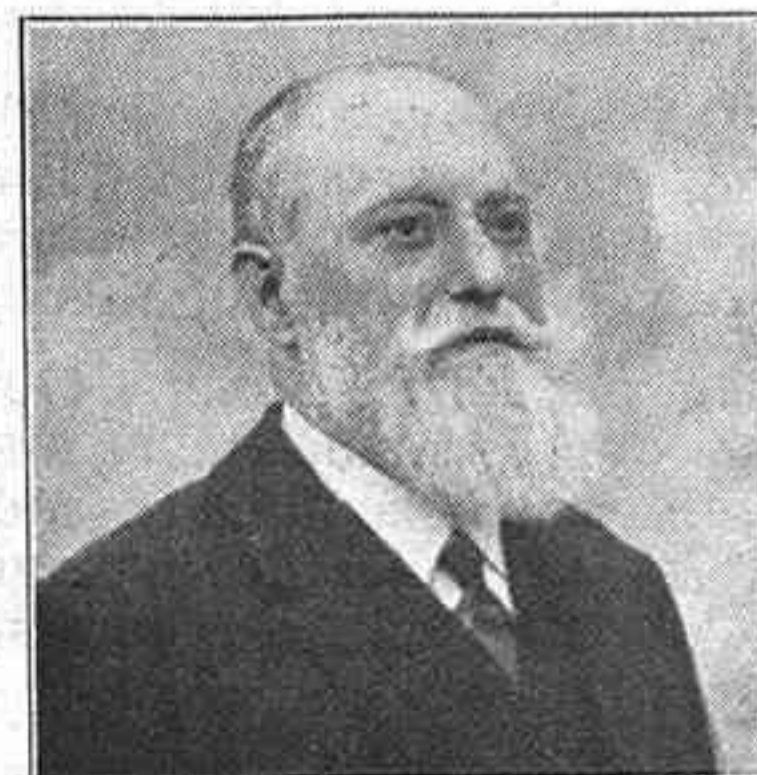
Martí Matons Bofill, propietari
DISTRICTE VIII

Ignasi Ribera y Rovira, advocat
DISTRICTE VIII

Manuel Serrat, metge y propietari
DISTRICTE IX

Toribi Reoyo, obrer tipograf
DISTRICTE IX

Lluís Estrada Bea, obrer mecanic
DISTRICTE X

ELECCIONS MUNICIPALS
CANDIDATS
DE LA COALICIÓ DE DRETES

Josep Oliveres, industrial
DISTRICTE I

Pere Muntanola, publicista
DISTRICTE II

Raimond de Abadal, senador
DISTRICTE III

Jesús Condomines, advocat
DISTRICTE III

Francisco Ripoll, advocat
DISTRICTE IV

Isidre Bastard, industrial
DISTRICTE V

Esteve Faura, industrial
DISTRICTE V

Manuel Garriga, banquer
DISTRICTE VI

Josep Nolla y Badia, advocat
DISTRICTE VI

Gaspar Rosés y Arús, propietari
DISTRICTE VI

Joan M. Roma, comerciant
DISTRICTE VII

Josep Tomás y Boix, industrial
DISTRICTE VII

Jaume Puigventós, industrial
DISTRICTE VII

Ramon Pañella y Casals, fabricant
DISTRICTE VIII

Rafel Vallet y Sabater, advocat
DISTRICTE VIII

Pere Grau y Mauri, industrial
DISTRICTE IX

Ramon Riera, industrial
DISTRICTE IX

Pere Borrás y Trinxant, propietari
DISTRICTE X

ELECCIONS MUNICIPALS
CANDIDATS
DEL PARTIT RADICAL

Anastasi Ballester, comerciant
DISTRICTE I

Alfons Puig Batlle, metge
DISTRICTE III

Miquel Munné Rafols, industrial
DISTRICTE III

Martí Tomás Alayo, comerciant
DISTRICTE IV

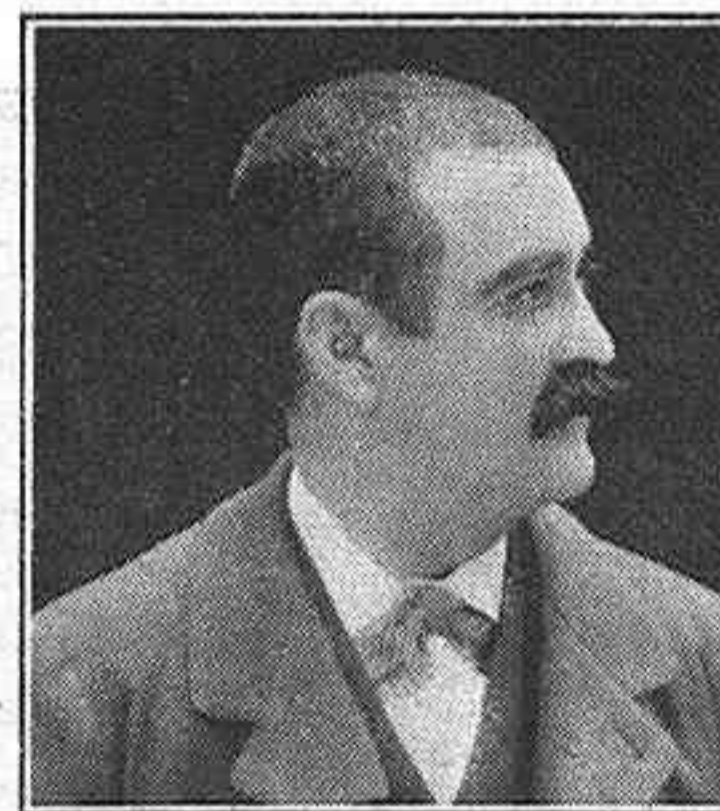
Joan Pic y Pon, industrial
DISTRICTE V

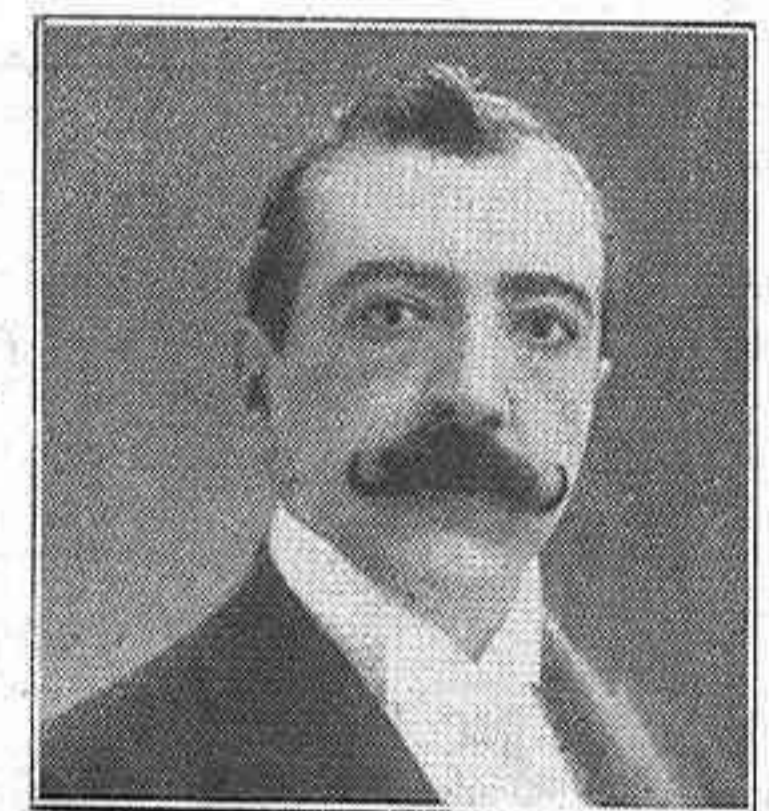
Eduard Ruíz Morales, periodista
DISTRICTE V

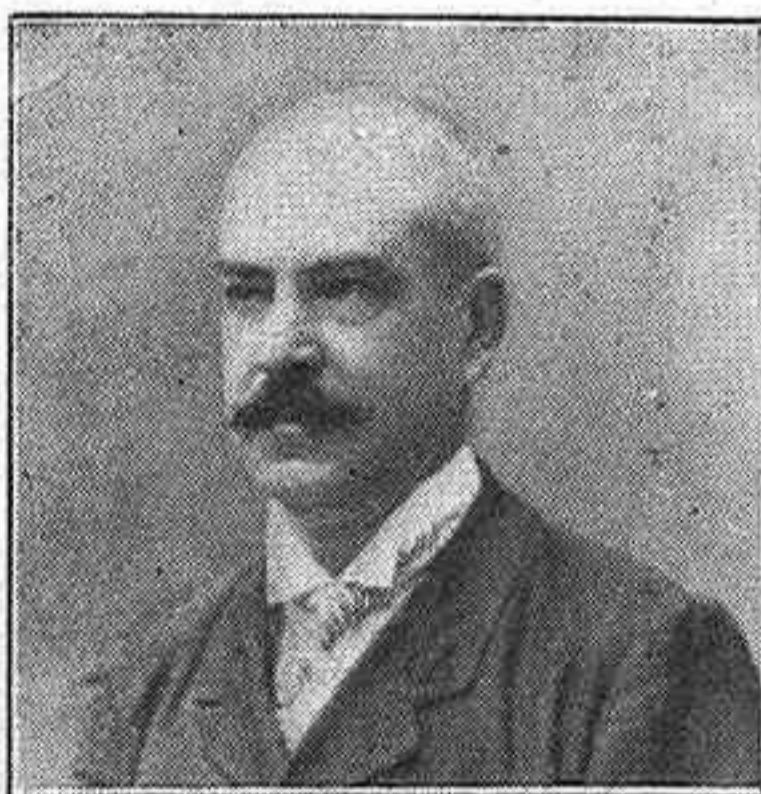
Rafel Estela Tolsanas, comerciant
DISTRICTE VI

Antoni Oliveras Farré, propietari
DISTRICTE VI

Joan de Cabirol, propietari
DISTRICTE VI

Jacinto Esteva Marata, industrial
DISTRICTE VII

Josep Juncal, mestre d'escola
DISTRICTE VII

Wenceslau Vila Pascual, industrial
DISTRICTE VIII

Antoni Virgili Miquel, industrial
DISTRICTE VIII

Ramon Font Garriga, obrer mecanic
DISTRICTE IX

Lluís Massó Simó, comerciant
DISTRICTE IX

Joan Arola Solé, metge
DISTRICTE X

Joan G. Balaguera, comerciant
DISTRICTE X

TELÓ ENLAIRE

PRINCIPAL. — Com era d'esperar, *Magda* ha valgut un gran triomf a la nostra gran actriu Marguerida Xirgu, que li dona una genial interpretació. Els demés interpres arrodoneixen el quadro molt discretament.

—Dilluns que ve tindrà lloc l'estrena de *La Xacolatereta*, comedia francesa arreglada per en Jordà y en Vilaregut. Es una gran obra pera lluirshi la nostra gentil artista.

L'endemà, dimars, debutarà, segurament, la celebrada tonadillera espanyola *La Goya*, una senyora guapa, que canta couplets a l'estil de la Meller, però ab més fama que la Meller. Ara sí que sentim que'l senyor Franqueza ens hagi retirat el pase.

—Adelanten els ensaigs de *Montanyes blanques*, tragedia de la Vall d'Aran y esperansa de la funesta empresa.

—S'han donat ja les darreres representacions de la bonica comedia dels senyors Campmany y Giralt, *La barcelonina. Els porucs y Trencadissa* encara s'aguantarán uns quants dies més. Per alguna cosa són comedies de l'empresari.

LICEO. — Han comensat els ensaigs pera la temporada d'òpera italiana que comensarà el 30 d'aquet mes. La funció inaugural, segons notícies, serà un gran aconteixement, constituint el programa la grandiosa obra de Berlioz *La Dannazione di Faust*.

ROMEA. — Pera ahir, dijous, estava anunciada l'estrena del poema *Cuento de Abril*, de l'eminent literat galleg don Ramon del Valle-Inclán, *el de las barbas de chivo*. Hi havia entre'ls intellectuals gran expectativa pera coneixer aquesta obra, una de les més poètiques y originals del famós escriptor. Sentim que la premura del temps no'ns deixi parlar del resultat d'aquesta vetllada.

—El senyor Calvo, lo mateix que la Velázquez y demés companys, continuen obtenint gran exit ab obres de repertori classic y modern, entre altres, el *Tenorio*, *Los amantes de Teruel*, *El gran galeoto y El zapatero y el rey*.

ELDORADO. — No hi ha dubte, els germans Quintero estan agotantse cada dia més: la nova comedia en dos actes *La vida que vuelve*, estrenada dimecres a l'«Eldorado» ho demostra ben be. Els dos actes passen en mitg d'un ambient de monotonía, sols trencada per algun xisto, marca dels germans, que fa esclatar una rialla al public.

L'argument es pobre. Una familia de vellets, que passen les hores del dia resant y ab petites baralles propies de l'edat, veuen trencada la tranquilítat de la seva vida, ab l'arribada d'una noia que havia sigut promesa d'un fill d'un d'aquells vellets, y a qui la maldat dels seus pares fa fugir de casa seva. Aquesta noia's casa al final ab un bon xicot, que també havia sigut bon amic del fill mort. Els comensos d'aquest amor són lo que ha remogut la vida d'aquells pobres vells, que no pensaven en altra cosa que en morir tranquils; es la vida que torna. L'execució, ajustadíssima, sobressortint en Larra, que fa una petita creació de son paper.

TÍVOLI. — Ha sigut molt aplaudit aquets dies, entre altres números, el dels «5 xinos autèntics», que executen treballs difícils y emocionants, com, per exemple, el de marcar ab ganivets llensats a distancia la silueta d'un home de debò, que's presta a fer de blanc..., o, millor dit, de groc, ab perill de deixarhi la vida.

L'AMO

—Déixamelshi tallar arran... No fos cas que m'espurguessin la vinya abans d'hora!

NOVEDADES. — En substitució del senyor Duval, que ha tingut diferències ab l'empresa, ha entrat a formar part de la companyia, ab caracter de director, el popular primer actor senyor Bergés.

—També ha deixat de formar en el quadro la celebrada tiple Sofia Palacios.

—Pera demà s'anuncia la primera de *Agua de noria*, sarsuela de Miquel Echeagaray ab musiqueta del mestre Vives.

NUEVO. — Els exits s'estalonen en aquet privilegiat teatre, el més popular del Paralelo. Darrerament n'ha obtingut un, y de ben merescut, ab *Canción húngara*, sarsuela en un acte y cinc quadros dels senyors Muñoz y Pérez, ab música del mestre Luna.

D'argument seriós y delicat y de factura desenfadada, l'obra ha sigut del gust dels *morenos*; prova d'això que, després de fer repetir alguns números, varen demanar als autors.

—Molt aviat s'estrenarà la celebrada obra *La casta Susana*, pera la qual s'està pintant decorat.

APOLO. — S'ha reproduït, ab gran entusiasme per part del public, el famós drama del senyor Fola, *El sol de la humanidad*.

L'OBRA DE LES DRETES

Heusaquí la majestat
ab que l'odiós carlisme
entrarà a Cà la Ciutat.

EL QUE HI ENTRA Y EL QUE'N SURT

—Vostè que hi ha estat quatre anys, ¿vol dir que pesa tant això de la regidoria?
—Home..., pesar... pesar... Això segons... Es com la moneda: la calderilla pesa molt, la plata una mica, però els bitllets fan de bon portar.

Veritat es que la companyia de l'«Apolo» li dona un relleu extraordinari, degut a que tots els artistes, del primer a l'últim, treballen ab fe y conciencia.

Del mateix autor senyor Fola s'estrenarà demà un episodi dramàtic, *Espina entre flores*, que promet donar molt joc.

ESPAÑOL.—Dimars a la nit, davant de mitja dotzena d'espectadors, se donà la darrera, y suposem que última, representació de l'obra d'en Tolstoi *El cadáver viviente*, per tots conceptes digne de més bona sort y més ajustada interpretació que que'ls actors de l'«Español» li han donat.

El mateix dia observarem un fet curiosíssim. Mentres els cartells de *El cadáver viviente* donaven pera l'endemà el melodrama *María Menotti*, portaven els diaris l'anunci de que farien *El Correo de Lyon*, anunci que desmentien a la vegada uns cartellots fixats per les cantonades y en els quals, com la cosa més senzilla y natural del món, se deia que seria l'obra *En Flandes se ha puesto el sol*, y no la *Menotti* ni *El Correo*, la que'l dimecres se representaria.

No sabem, a l'hora que escrivim aquestes ratlles, si l'empresa o la direcció de l'«Español» han canviat altre cop de modo de pensar, ni si han tret del cartell el *Flandes* pera posarhi *La Passió* o *Els Pastorets*.

Convé una idea, y bona si pot esser. Els dubtes y les vacilacions serveixen no més pera despistar al public, y es això una cosa que a la llarga no dona mai bon resultat.

L. L. L.

ESQUELLOTS

EXCELENCIES de la llibertat canalejista.

El nostre proxim parent y estimat confrare *La Campana de Gracia* ha sigut denunciat per la làmina que omplia la primera plana del seu darrer número.

Pera acabar de fer més «apetitosa» la denuncia, aquesta ha sigut formulada en virtut de la famosíssima llei de Jurisdiccions.

Tot això, governant l'acreditat y conseqüent demòcrata don Josep Canalejas...

Desitgem al colega, ara com ara, la resignació necessaria pera soportar el contratemps, y, el dia de la vista, el reconeixement de la seva ignocencia y una absolució total.

□

HAVEM donat una ullada a l'Exposició de Pintura, Escultura y Caricatura que'ls senyors Agudo, Cabanes y Bon han instalat en el «Saló Reig», del Passeig de Gracia.

Ab el catalog a la vista hem tingut ocasió de resseguir les magnífiques coleccions de treballs artístics, que denoten en els respectius autors un avens extraordinari, una notable empena.

Les pintures del senyor Agudo són lluminoses, y encara que «no venen a rompre cap motllo», porten totes el segell d'una originalitat; les escultures d'en Cèsar Cabanes són plenes d'aquella espiritualitat que admirem en els grans mestres; y els *ninots* d'en Bon porten, en sa majoria, además del sentiment caricaturesc del nostre amic el simpatic colaborador, una deliciosa trassa en la simplificació y una extraordinaria marca de veritat que sols la donen les coses vistes o viscudes.

Una efusiva felicitació al *trio* artístic y... endavant.

□

UNA gazetilla ben extranya.

«En una escala del carrer del Hospital un urbà ha agafat a un minyó de 18 anys que no ha sapigut explicar satisfactoriament què feia en aquell lloc.»

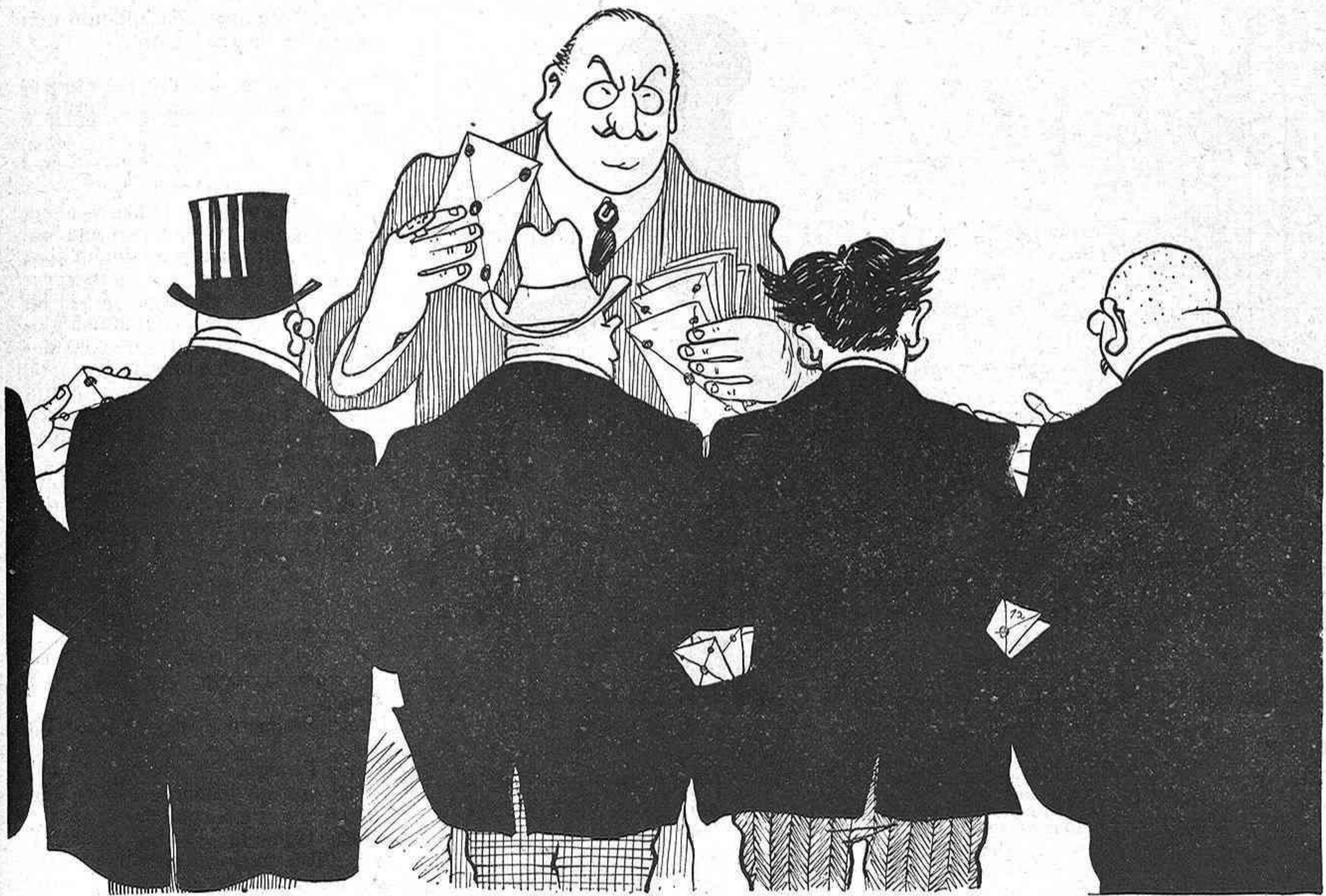
¿Y per això havien d'agafarlo?...

Francament, no hi veiem prou motiu.

¡No n'hi ha poca de gent que, pam ensà, pam enllà, se troba en el mateix cas que aqueix pobre jove!...

¿Ne volen un exemple?

Interroguin qualsevol dia als regidors que constitueixen la Corporació municipal. Pregúntinlos què hi fan en aquella casa.

LA TÀCTICA DE DON LACANDRO PERA TAPAR LA BOCA ALS ASPIRANTS DESAHUCIATS

—Sou candidats a l'aigua, però no ploreu... Aquí va la credencial pera les eleccions que s'han de fer... d'aquí a dos anys!...

¿Què hi va que no'n troben mitja dotzena que ho sàpiguen explicar satisfactoriament?

□

CUNDE la afición!

Entre esquerres y dretes y radicals, el número de candidats puja a la respectable xifra de 55, y els aspirants a candidats que oficialment se coneixen, passaven, segons datos, de 500.

Això vol dir que aviat, a Barcelona, hi haurà més predestinats a la concejalía que persones.

Y es que la nostra gent ja té arrelada l'idea de que d'això de regidor qualsevol pot serne.

¡Quan fins els nyebits, llimpies y burillaires prenen per concejal a l'illustre gazetiller Lluís Figuerola!

□

QUI deù cuidar-se'n de la secció telegràfica d'El Diluvio?

Aquet dia publicava un parte de Madrid que deia aixis: «El general Ríos viaticado.—Ha sido viaticado el capitán general de Madrid, señor Ríos. A primera hora de la noche el general Ríos continuaba en el mismo estado.»

Y encara gracies que al ser aquí no afegís:

«El que continuaba en el mismo estado era el general Ríos.»

Tornem a preguntarho:

¿Qui deù cuidar-se'n dels telegrams d'El Diluvio?

Una veu, fonda, però molt clara:

—¡Ningúuuu!...

□

AQUESTA nova ens ve d'Italia:

«En un poblet d'aprop de Roma s'ha processat a un sagristà per haver tallat el cap d'un Sant-Crist, ab l'intent d'acusar, després, als socialistes.»

Això sí que es odi al socialisme!

Se veu que'ls sagristans d'Italia estan a l'altura dels lerrouxistes d'aquí.

□

SENSE cap mena de sorpresa, perquè dels senyors del auto ja no'ns pot sorprendre res, llegim en un diari la següent noticia: «La Sociedad Real Automóvil Club ha elevado una instancia al Ayuntamiento pidiendo sea suprimido del presupuesto el arbitrio que viene pagando en concepto de circulación de automóviles.»

Són deliciosos aquets aristòcrates.

No'n tenen prou ab molestar y atropellar als transeunts, fent poc menos que impossible la circulació dels ciutadans rasos per la via pública.

Volen, además, que tot això els surti d'arròs, procurant carregar els impostos que la llei els senyala sobre els infelissos barcelonins, víctimes indefenses de les seves fechorias.

**

Y espérinse, els pobres veïns, que encara no som allà ont anem.

Ara insten pera que se'ls eximeixi del arbitri de circulació.

Un altre dia sollicitaran que la ciutat els pagui la benzina que consumeixen y els neumaticos que reventen.

Y, de petició en petició, acabaran per demanar un tant per cada vegada que surtin a passejar y un tant més per cada ciutadà que desgraciin.

Y lo pitjor es que l'Ajuntament els ho concedirà.

Per'alguna cosa el president del «Real Automóvil Club» es el marquès de Marianao, veí de Cambrils y arcalde primer de Barcelona.

□

LLISSÓ DE COSES

—¿Còm es que, precisament ara que ve el fred, es quan els arbres se queden despulats?
—Es per diferenciarlos de nosaltres. ¿No veus que, si no's fes aixís, lo mateix seria un garrofer que una persona?

UN dialóg sorprès en plena Rambla:

—Y doncs, ¿que no has comprat el bitllet de Nadal?
—No, noi.
—Y això?
—Ja veuras, tampoc treia mai!... Aquest any me presento regidor, y els quartos del enter els destino als gastos de l'elecció.
—Ben fet, xicot!... Ja ho crec!... Tens moltes més probabilitats de treure!...

PERA quan s'escrigui l'història de la Barcelona del segle XX:

«Treballant al carrer del Dos de Maig ha sofert un atac de feridura l'obrer de les brigades municipals Joaquim Català, de 78 anys.»

Sí: cal que quedi ben gravat, això.

Convé que les generacions venideres sàpiguen que, estant governat per una majoria lerrouxista, l'Ajuntament de Barcelona permetia que en les seves brigades hi treballessin infelissos vellets de 78 anys, que, agotats per una feina impossible, queien un dia, al mitg del carrer, atacats de feridura.

—¿Es dir que'l Municipi no tenia asils pera recullir als vells de 78 anys?—preguntaran, atònites, aquelles generacions.

—No—els respondrà l'Història;—però tenia brigades-*spoliariums* aont ferlos treballar.

**

Pera acabar d'arrodonir el quadro, lo bonic hauria sigut que quan al pobre ferit el duien al Hospital, la seva camilla s'hagués creuat ab dèu o dotze carretelles plenes de regidors, dirigintse al Tibidabo o a la Rabassada a celebrar un dels seus esplèndids tiberis.

Y no diguin que la cosa no hagués sigut ben possible.

¡Mirin que aquets dies se n'han donat de banquetes, a les costelles del *pueblo soberano!*...

LEGEIXO y quedo pasmat de la noticia trascendental:

«El eminente literato señor Oller ha estado hoy á visitar al señor Prat de la Ribera.»

Bomba!

¿Què rediable dèu solicitar don Narcís del ilustre lligaire?

Ja ho sé:

Ha anat a oferirse pera la traducció del «Diccionari electoral».

□

OH previsió maternal!

«Una veïna de la Barceloneta —diu un diari— s'ha deixat una ampolla de sulfumant prop del llit aont dormia una filla seva, de *dos anys*.

»La nena, al despertar-se, ha agafat l'ampolla y ha begut una glopada, fentse cremades de consideració a la boca y a la gola.»

Com se veu per aquesta petita mostra, l'europeisació de la nostra ciutat estimada va avansant a passos agegantats.

Ja cal que la Societat Protectora dels Animals li otorgui un premi, an aquesta bona senyora.

Se'l mereix.

□

CULLIT al vol:

En Franquesa.—Vaja..., a mi que no'm *d'airòs*, perquè aviat *d'allòs*...

En Guimerà.—Es clar... Es clar...

En Franquesa.—¿No ho troba, vostè, que es immoral això de que un crític escrigui comedies?

En Guimerà.—Y tal, home, y tal!... Tan immoral com un empresari que tradueix del castellà pera

fèrseles estrenar a casa seva.

□

DE la crònica de successos d'un diari local:

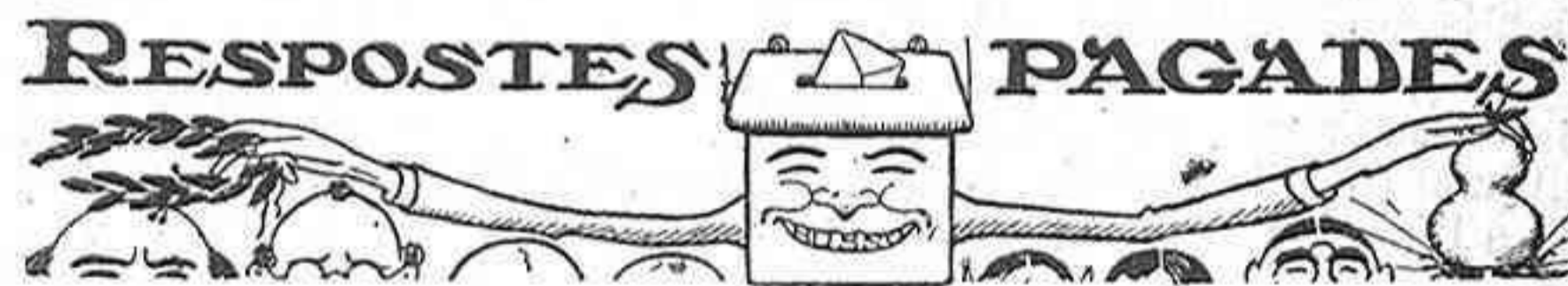
«En un entresuelo de la calle de la Aurora se suicidó ayer un sujeto llamado Compte.»

Heusaquí un *compte* saldat.

□

PREGUNTA y resposta:

—¿Quin es l'exemple més gran de credulitat que's coneix?
—Comprar un remei pera fer creixer el cabell a un barber calvo.

Joaquim Malleu: A *La Campana*, podria ser; per més que no li asseguro. De tots modos, s'agraeix.—E. M. B. Rebut, y gracies.—F. C.: La pensadeta es poc nova.—Lleó Vila: Anirà a l'Almanac.—P. Vallespinós y Casas: Lo mateix li dic.—Un mes de l'any: No tinc inconvenient en donarne una mostra:

*Oh, Maria!... Oh, Maria!
Oh, Maria del meu cort!
Ab tu penso nit y dia
fins al dia de la mort.
Y aquest cor que'l temps viurà
plorant penes y tristós
ja mai més l'oblidarà
fins que siguem morts tots dos.*

Què mereixeria, ara?...—Pep Cistellé: Es poca cosa.—P. Utset y Turró: La forma es bastant funerària.—J. S.: La setmana entrant, si no hi ha novetat.—A. P. A.: S'estima la bona intenció, però no tenen adob.

Antoni López, editor — Rambla del Mitg, núm. 20

Imprempta LA CAMPANA y L'ESQUELLA, OIm, 8
BARCELONA

Antoni López, editor, Rambla del Mitg, 20, Llibreria Espanyola, Barcelona. Correu: Apartat n.º 2

EL AÑO EN LA MANO

Almanaque-Enciclopedia de la vida práctica para 1912

EL AÑO EN LA MANO debe figurar en todas las bibliotecas, grandes y pequeñas, para consulta de cualquier dato que se necesite de cuanto notable haya ocurrido durante el año en *Ciencia, Arte, Agricultura, Sports, Navegación, Política, etc., etc.*

EL AÑO EN LA MANO regala á sus compradores un importante número de objetos de valor, y una participación en la

LOTERÍA DE NAVIDAD

que, en el caso más afortunado, puede corresponderle una respetable suma. EL AÑO EN LA MANO se vende á los siguientes

PRECIOS: { Edición económica. Ptas. 1'50
 „ de lujo . . . „ 2

De la edición de lujo quedan poquísimos ejemplares

OBRA SENSACIONAL

L'Italia clerical y aristocràtica al sigle XVIII, vista per - un personatge francès -

per CARLES DE BROSSES

Traducció de J. MIRÓ

Preu: UNA pesseta

RECORTS INTIMS D'EN BARTRINA

per F. GRAS Y ELÍAS

Preu: 2 rals

Les cent millors poesies de la llengua catalana

Triades per E. MOLINÉ Y BRASÉS — Preu: UNA pesseta

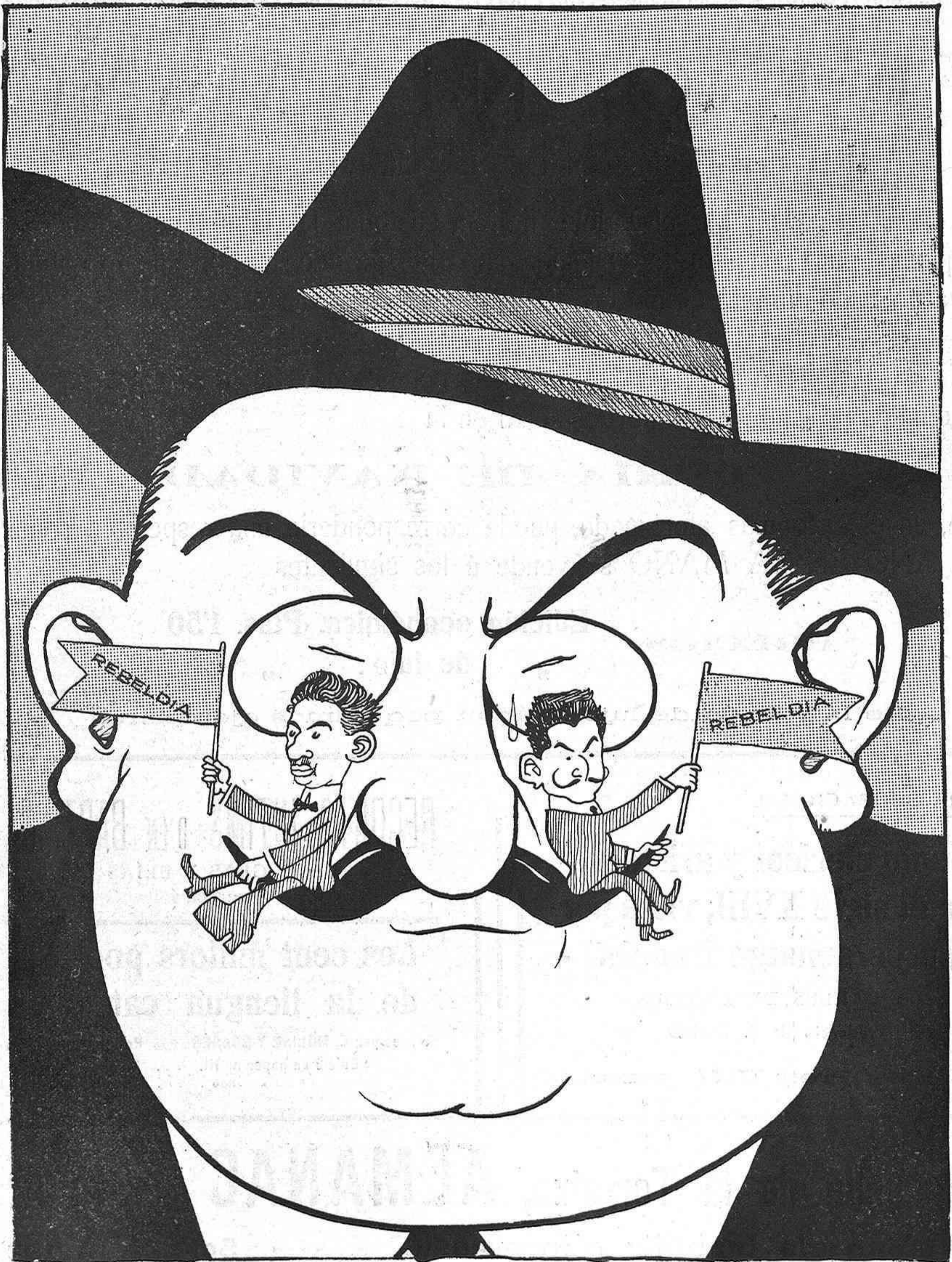
Edició en paper de fil. . . . Ptes. 6

» » » Japó . . . » 15

L'Esquella de la Torratxa, **ALMANAC** pera 1912

Avansen els treballs d'impressió - - - Sortirà aviat

NOTA. — Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliuranses del Giro Mútuu o be en sellos de franqueig al editor Antoni López, Rambla del Mitg, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravios si no's remet, ademés, un ral pera certificat. Als corresponsals se'ls otorguen rebaixes.

QUI AB QUITXALLA S'ENREDA...

—No se m'han pujat a les barbes, perquè no'n tinc; però mireu, els trapacerots, com se m'han enfilat als bigotis!